

EL PENEDÈS MARÍTIM I EL PINTOR PAU ROIG I ESTRADÉ

Joan Callejón Cabrera

La comarca el cap de la qual és Vilanova i la Geltrú pot ésser designada amb dos noms ben diferenciats -el Garraf i/o el Penedès Marítim-, que -encara que no s'exclouen- ofereixen visions, si no antagòniques, almenys força contrastades.

El Penedès Marítim ens parla d'un eix que va de mar a muntanya, deixant de banda el famós massís que cinglereja timbes damunt l'aigua sense ribes. El Penedès Marítim és un món obert, amb eixides esclarides, relativament lluny del monstre que de sempre ens neguiteja els camins. Aquesta llenca de mar i muntanya pot ésser representada amb el doble símbol del cep i la nansa i, consegüentment, amb tota la riquesa cultural que cada un d'ambdós símbols significa.

Així, doncs, pel seu afaïonament geogràfic Vilanova i la Geltrú ha afirmat, nodrint-les una vocació agrícola i una vocació marinera. Tota la història econòmica de la vila, fins que no es produeix el fenomen de la industrialització, queda polaritzada en aquests dos àmbits. Tots els moments de riquesa i d'esplendor -quan Vilanova era un empori del vi, quan tenia puixant un gremi de boters- obeeixen a aquesta doble conformació de l'espai i, per tant, a un doble capteniment de l'home: oficis, estris, llenguatge, construccions, organització, estructures, dignitat, festes, creences, costums, rebost, cuina. *El pensament, la llei, el fur*, en definitiva: tota la cultura material i tota la cultura immaterial ha anat, a torna jornals, en funció de la terra i dels terristes, de la mar i dels mariners.

La industrialització, que té les dates del seu procés d'assentament a la vila ben aclarides pels nostres conspicus estudiosos, ha estat un fet de positiva categoria, provocat precisament per la condició morfològica del nostre Penedès Marítim. Si el món, a l'ombra distant del Garraf, quedava simplement dividit entre *arrossegar l'arada* i *anar a la sirga*, i entre els seus parcs antecedents i els seus mòdics derivats, era necessari que els vilanovins -penedesencs d'arran de mar- s'acuitessin a l'aventura de descobrir altres ribes i que es lliuessin, doncs, a l'exercici de practicar un altre tipus d'activitats.

El pintor Pau Roig i Estradé, que havia tingut la casa pairal -topants de la Vilanova vella, pagesa i marinera- entre el carrer del Fossar-vell i el carrer del Corralets, ha estimat, com pocs, aquest món de diversificada realitat. Del lent procés de composició i descomposició -i el seu resultat- d'aquesta acomplida i dual col·lectivitat n'han anat quedant marques, símbols, senyes, objectes, documents. En Pau Roig ha convertit tots aquests elements escadussers en vivències pròpies, en pretext de la seva equilibrada i assossegada passió.

Tot allò que té o que ha pogut tenir opció a una equivalència gràfica o plàstica amb valor de perdurabilitat en Pau Roig ho ha enregistrat acuradament. Parlar de la seva obra artística és fer menció de la seva encuriosida mirada, estesa per tot arreu: carrers, places, camins, cases, balcons, festejadors, panys, picadors, teulats, arbres,

Reembres, núm.6. Any 1994. Pàgs. 19-20.

ermites, sínies, masies, llogarets, muntanyoles, mar, barcases, port. La seva obra significa -en definitiva- la recerca, pam a pam, de tot allò condicionat i donat per la vorada vilanovina i mediterrània del nostre Penedès Marítim.

També deixeble del cappare Joaquim Mir, ha heretat el ritme del color: en una duradora matinada de llums sense estridències, en una inacabable tarda d'encalmada besllum.

Si, adesiara, la glopada de l'aigua marina i la luxúria de Bacus poden tenir -en els nostres paratges- una correspondència plàstica arravatada i dionisiaca, també existeixen les formes d'una sensibilitat equilibrada entre les exigències de la intel·ligència i els requeriments de la sensació. En Pau Roig, pictòricament parlant, si això és possible de dir-ho, mai no ha ultrapassat la línia precisa del color, la ratlla límpida i pura del color. Aquesta és una dada material que s'ha d'utilitzar -sembla que ens digui l'obra de l'artista- respectant l'energia o l'apassionament de l'objecte i deixant de banda la funció magnificada del pintor.

És d'aquesta manera com Pau Roig i Estradé ens *ha volgut tornar a la vida allò que la vida ens ha donat*, segons diu un autor del qual ara no m'abelleix d'esmentar.

Perquè, comptat i debatut, el gran pintor Pau Roig i Estradé, modèlic ciutadà vilanoví, potser bàsicament ha pretès amb la seva obra meticulosa i constant que el nostre paisatge, el nostre Penedès Marítim -el seu ahir, el seu demà, la seva essència- no esdevingui deshabitable per part del mateixos penedesencs -de vora mar- que encara l'habitem.

Vilanova i la Geltrú, 16 de novembre de 1994.
Festivitat de Gertrudis, la Magna.

